

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 czerwca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Małgorzata Andrzejewska
Sędziowie:	SSO Patrycja Bogacińska-Piątek SSR del. Magdalena Kimel (spr.)
Protokolant:	sekr.sądowy Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 24 maja 2018r. w Gliwicach

sprawy z powództwa J. L.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w K.

o wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Z.

z dnia 4 grudnia 2017 r. **sygn. akt** IV P 753/16

1. zmienia częściowo zaskarżony wyrok w punkcie 1 tiret od 1 do 10 oraz od 36 do 45 w ten sposób, że ustawowe odsetki zasądza w następujący sposób:

- od kwoty 1.447,67 zł (jeden tysiąc czterysta czterdzieści siedem złotych 67/100) od dnia 20 października 2016 r.,
- od kwoty 1.478,84 zł (jeden tysiąc czterysta siedemdziesiąt osiem złotych 84/100) od dnia 20 października 2016 r.,
- od kwoty 1.338,23 zł (jeden tysiąc trzysta trzydzieści osiem złotych 23/100) od dnia 20 października 2016 r.,
- od kwoty 792,21 zł(siedemset dziewięćdziesiąt dwa złote 21/100) od dnia 20 października 2016 r.,
- od kwoty 1.444,38 zł (jeden tysiąc czterysta czterdzieści cztery złote i 38/100) od dnia 20 października 2016 r.,
- od kwoty 1.411,46 zł (jeden tysiąc czterysta jedenaście złotych 46/100), od dnia 20 października 2016 r.,
- od kwoty 1.182,69 zł (jeden tysiąc sto osiemdziesiąt dwa złote 69/100) od dnia 20 października 2016 r.,
- od kwoty 1.326,35 zł (jeden tysiąc trzysta dwadzieścia sześć złotych 35/100) od dnia 20 października 2016 r.,

- od kwoty 1.280,16 zł (jeden tysiąc dwieście osiemdziesiąt złotych 16/100) od dnia 20 października 2016 r.,
  - od kwoty 1.391,47 zł (jeden tysiąc trzysta dziewięćdziesiąt jeden złotych 47/100) od dnia 20 października 2016 r.,
  - od kwoty 549,82 zł (pięćset czterdzieści dziewięć 82/100) od dnia 20 października 2016 r.,
  - od kwoty 576,10 zł (pięćset siedemdziesiąt sześć złotych 10/100) od dnia 20 października 2016 r.,
  - od kwoty 1.235,09 zł (jeden tysiąc dwieście trzydzieści pięć złotych 09/100) od dnia 20 października 2016 r.,
  - od kwoty 314,68 zł (trzysta czternaście złotych 68/100) od dnia 20 października 2016 r.,
  - od kwoty 577,29 zł (pięćset siedemdziesiąt siedem złotych 29/100) od dnia 20 października 2016 r.,
  - od kwoty 899,80 zł (osiemset dziewięćdziesiąt dziewięć złotych 80/100) od dnia 20 października 2016 r.,
  - od kwoty 439,48 zł (czteryście trzydzieści dziewięć złotych 48/100) od dnia 20 października 2016 r.,
  - od kwoty 495,31 zł (czteryście dziewięćdziesiąt pięć złotych 31/100) od dnia 20 października 2016 r.,
  - od kwoty 855,00 zł (osiemset pięćdziesiąt pięć złotych) od dnia 20 października 2016 r.,
  - od kwoty 541,85 zł (pięćset czterdzieści jeden złotych 85/100) od dnia 20 października 2016 r.,
2. w pozostałej części oddała powództwo o zapłatę odsetek ustawowych od wskazanych w punkcie 1 kwot,
  3. oddała apelację w pozostałym zakresie,
  4. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2.025 zł (dwa tysiące dwadzieścia pięć złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

(-) SSR del. Magdalena Kimel (spr.) (-) SSO Małgorzata Andrzejewska (-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt VIII Pa 34/18

UZASADNIENIE

Powód J. L. pozwem skierowanym przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, domagał się zasądzenia kwoty 70.414 zł tytułem wynagrodzenia za prace w godzinach nadliczbowych wraz z dodatkiem za pracę w godzinach przypadających w nocy oraz w niedzielę i święta, wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 20 października 2016 roku. Uzasadniając swoje żądanie podał, że w okresie objętym żądaniem pozwu był zatrudniony u pozwanej na stanowisku starszego inspektora o specjalności elektrycznej pod ziemią w oddziale BHP i (...). Jego wynagrodzenie składało się ze stawki wynagrodzenia zasadniczego i było powiększone o premię i świadczenia z Karty Górnika. Wyjaśnił, że wykonywał pracę w godzinach nadliczbowych pracując średnio każdego dnia od 1,5 do 2 dodatkowych godzin w porze nocnej oraz w niedzielę i święta ponad normatywny czas. Podał, że dokładna ilość godzin nadliczbowych wynika z systemu (...), w którym odnotowywana jest godzina wejścia i wyjścia na teren zakładu pracy przy pomocy czytników na bramie głównej oraz przy zjeździe i wyjeździe. Według powoda do czasu pracy winien być wliczony czas potrzebny na wymycie się i przebranie, gdyż czynności te uzasadnione były charakterem jego pracy. Podał, że mimo, że regulaminowo powinien zaczynać pracę o godzinie 21:30 przychodził o godzinie 20:30 i zapoznawał się z raportem poprzedniej zmiany, później składał szefowi raport telefoniczny i odbierał od niego dyspozycje na nocną zmianę, o godzinie 21:00 rozpoczynała się odprawa. W zależności od potrzeb powód zjeżdżał na dół lub zajmował się pracą biurową. Zakończenie pracy powinno nastąpić o godzinie 5:00 ale potrzeby pracodawcy zmuszały go do czekania na rozpoczęcie ранniej zmiany gdyż zmuszony był oczekiwać na przyjscie przełożonego. W konsekwencji wychodził

około 6:00 rano. Wyjaśnił, że strona pozwana miała świadomość świadczenia przez niego pracy ponad obowiązujące go normy czasu pracy, a sposób świadczenia pracy przez pracowników oddziału elektrycznego był u niej normą i zjawiskiem powszechnym. Kierownictwo pozwanej miało pełną świadomość konieczności regularnego występowania nadgodzin, co stanowi dorozumianą zgodę pracodawcy na pracę pracownika w godzinach nadliczbowych.

W odpowiedzi na pozew, pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu. Na wstępie podniosła, że powód nie wykazał, że wykonywał pracę w godzinach nadliczbowych. Podała, że w ramach swojego zatrudnienia wykonywał pracę na zmianach zgodnie z obłożeniem i zakresem czynności. Czynności zobowiązany był wykonać efektywnie, bez przekraczania normatywnego czasu pracy i przebywania na terenie kopalni po jego zakończeniu. Według pozwanej z uwagi na fakt, że poszczególne zmiany zachodzą na siebie powód nie musiał przychodzić wcześniej do pracy, aby zastać poprzednika ani czekać na zmiennika. Pozwana podniosła, że czynności polegające na przebraniu się w ubranie robocze oraz czynności związane z higieną ciała są czynnościami przygotowawczymi, które nie są wliczane do czasu pracy. W związku z tym czas pracy powoda każdego dnia winien być pomniejszony o 45 minut, to jest o czas konieczny na przebranie i umycie się. W ocenie pozwanej wydruki potwierdzające czas wejść i wyjść na teren zakładu pracy nie mogą stanowić do przyjęcia wymiaru czasu pracy powoda, gdyż powód może w każdej chwili wejść na teren zakładu pracy i w dowolnej porze z niego wyjść. Całość swoich obowiązków służbowych może wykonać już po przekroczeniu rejestracji zjazd/wyjazd i nie jest konieczne wydłużenie przez niego przebywania na terenie zakładu pracy. Podniosła, że zatrudnienie pracowników w godzinach nadliczbowych odbywa się u niej zgodnie z obowiązującymi zarządzeniami wewnętrznymi Dyrektora Kopalni. Zgodnie z nimi zatrudnienie w godzinach nadliczbowych osób dozoru może odbywać się tylko na pisemne polecenie przełożonego, a polecenie to należy dokumentować we właściwych książkach raportowych. Ponadto system (...) jest tylko systemem pomocniczym służącym między innymi do ewidencjonowania pracowników przebywających na terenie kopalni, natomiast nie może on być podstawą do zaliczenia godzin nadliczbowych. Zaprzeczyła, by obowiązująca u niej organizacja pracy powodowała konieczność przebywania w pracy dłużej niż to wynika z obowiązujących zmian, z jej doświadczenia wynika bowiem, że pracownicy na teren zakładu przychodzą wcześniej i wychodzą później z różnych powodów. Czas przebywania poszczególnych pracowników wynika z ich indywidualnych zachowań oraz osobistych uwarunkowań jak: rozkład jazdy środków komunikacji, różna czasochłonność wykonywania identycznych czynności, w tym przebranie się, korzystanie z łaźni, posiłek, które nie są wliczane do czasu pracy. Zdaniem pozwanej oznacza to, że niczym nieuzasadnione są również wejścia na teren zakładu pracy pozwanej, o wiele wcześniej niż rozpoczynała się dniówka, a także jego wyjścia, bowiem miało to miejsce z własnej inicjatywy powoda, a nie na polecenie pracodawcy, gdyż takich poleceń mu nie wydawała.

Pismem z dnia 21 sierpnia 2017 roku, powód rozszerzył żądanie pozwu w zakresie odsetek ustawowych, w ten sposób, że domagał się zasądzenia :

- kwoty 1 447,67 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 12 listopada 2013r. do dnia zapłaty,
- kwoty 1 478,84 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 grudnia 2013r. do dnia zapłaty,
- kwoty 1 388,23 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 stycznia 2014r. do dnia zapłaty,
- kwoty 792,21 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lutego 2014r. do dnia zapłaty,
- kwoty 1 444,38 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 marca 2014r. do dnia zapłaty,
- kwoty 1 411,46 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty,
- kwoty 1 182,69 zł wraz z ustawowymi odsetkami d dnia 11 maja 2014r. do dnia zapłaty,
- kwoty 1 326,35 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 czerwca 2014r. do dnia zapłaty,
- kwoty 1 280,16 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lipca 2014r. do dnia zapłaty,

- kwoty 1 391,47 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 sierpnia 2014r. do dnia zapłaty,
  - kwoty 1 277,49 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 września 2014r. do dnia zapłaty,
  - kwoty 1 335,52 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 października 2014r. do dnia zapłaty,
  - kwoty 1 414,08 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 listopada 2014r. do dnia zapłaty,
  - kwoty 1 206,72 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 grudnia 2014r. do dnia zapłaty,
  - kwoty 1 006,87 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 stycznia 2015r. do dnia zapłaty,
  - kwoty 1 194,08 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lutego 2015r. do dnia zapłaty,
  - kwoty 706,22 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 marca 2015r. do dnia zapłaty,
  - kwoty 877,31 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 kwietnia 2015r. do dnia zapłaty,
  - kwoty 1 258,85 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 maja 2015r. do dnia zapłaty,
  - kwoty 1 269,11 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 czerwca 2015r. do dnia zapłaty,
  - kwoty 1 218,29 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lipca 2015r. do dnia zapłaty,
  - kwoty 829,46 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 sierpnia 2015r. do dnia zapłaty,
  - kwoty 1 385,78 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 września 2015r. do dnia zapłaty,
  - kwoty 1 175,26 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 października 2015r. do dnia zapłaty,
  - kwoty 1 281,78 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 listopada 2015r. do dnia zapłaty,
  - kwoty 904,93 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 grudnia 2015r. do dnia zapłaty,
  - kwoty 1 163,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 stycznia 2016r. do dnia zapłaty,
  - kwoty 1 111,65 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lutego 2016r. do dnia zapłaty,
  - kwoty 961,55 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 marca 2016r. do dnia zapłaty,
  - kwoty 803,84 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 kwietnia 2016r. do dnia zapłaty,
  - kwoty 798,23 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 maja 2016r. do dnia zapłaty,
  - kwoty 623,81 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 czerwca 2016r. do dnia zapłaty,
  - kwoty 753,12 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lipca 2016r. do dnia zapłaty,
  - kwoty 987,10 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 sierpnia 2016r. do dnia zapłaty,
  - kwoty 746,45 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 września 2016r. do dnia zapłaty,
- oraz dodatku do wynagrodzenia tj :
- kwoty 549,82 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 12 listopada 2013r. do dnia zapłaty,
  - kwoty 576,10 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 grudnia 2013r. do dnia zapłaty,

- kwoty 1 235,09 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 stycznia 2014r. do dnia zapłaty,
- kwoty 314,68 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lutego 2014r. do dnia zapłaty,
- kwoty 577,29 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 marca 2014r. do dnia zapłaty,
- kwoty 899,80 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 kwietnia 2014r. do dnia zapłaty,
- kwoty 439,48 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 maja 2014r. do dnia zapłaty,
- kwoty 495,31 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 czerwca 2014r. do dnia zapłaty,
- kwoty 855,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lipca 2014r. do dnia zapłaty,
- kwoty 541,85 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 sierpnia 2014r. do dnia zapłaty,
- kwoty 485,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 września 2014r. do dnia zapłaty,
- kwoty 1 012,12 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 października 2014r. do dnia zapłaty,
- kwoty 523,73 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 12 listopada 2014r. do dnia zapłaty,
- kwoty 469,91 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 grudnia 2014r. do dnia zapłaty,
- kwoty 656,46 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 stycznia 2015r. do dnia zapłaty,
- kwoty 487,08 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lutego 2015r. do dnia zapłaty,
- kwoty 271,67 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 marca 2015r. do dnia zapłaty,
- kwoty 759,85 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 kwietnia 2015r. do dnia zapłaty,
- kwoty 490,87 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 maja 2015r. do dnia zapłaty,
- kwoty 500,83 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 czerwca 2015r. do dnia zapłaty,
- kwoty 1 108,93 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lipca 2015r. do dnia zapłaty,
- kwoty 319,02 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 sierpnia 2015r. do dnia zapłaty,
- kwoty 546,88 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 września 2015r. do dnia zapłaty,
- kwoty 631,25 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 października 2015r. do dnia zapłaty,
- kwoty 492,99 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 12 listopada 2015r. do dnia zapłaty,
- kwoty 366,67 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 grudnia 2015 r. do dnia zapłaty,
- kwoty 1 188,69 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
- kwoty 414,26 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lutego 2016r. do dnia zapłaty,
- kwoty 353,97 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 marca 2016r. do dnia zapłaty,
- kwoty 720,26 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 kwietnia 2016r. do dnia zapłaty,
- kwoty 549,53 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 maja 2016r. do dnia zapłaty,

- kwoty 231,04 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 czerwca 2016r. do dnia zapłaty,
- kwoty 518,94 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lipca 2016r. do dnia zapłaty,
- kwoty 352,98 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 sierpnia 2016r. do dnia zapłaty,
- kwoty 849,52 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 września 2016r. do dnia zapłaty,

Wyrokiem z 4 grudnia 2017 r., Sad Rejonowy w Z. zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 60 220,94 zł tytułem wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych za okres od 1 października 2013 r. do 31 sierpnia 2016 r. wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi w następujący sposób:

- od kwoty 1 447,67 zł od dnia 12 listopada 2013 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1 478,84 zł od dnia 11 grudnia 2013 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1 388,23 zł od dnia 11 stycznia 2014 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 792,21 zł od dnia 11 lutego 2014 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1 444,38 zł od dnia 11 marca 2014 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1 411,46 zł od dnia 11 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1 182,69 zł od dnia 11 maja 2014 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1 326,35 zł od dnia 11 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1 280,16 zł od dnia 11 lipca 2014 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1 391,47 zł od dnia 11 sierpnia 2014 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1 277,49 zł od dnia 11 września 2014 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1 335,52 zł od dnia 11 października 2014 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1 414,08 zł od dnia 11 listopada 2014 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1 206,72 zł od dnia 11 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1 006,87 zł od dnia 11 stycznia 2015 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1 194,08 zł od dnia 11 lutego 2015 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 706,22 zł od dnia 11 marca 2015 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 877,31 zł od dnia 11 kwietnia 2015 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1 258,85 zł od dnia 11 maja 2015 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1 269,11 zł od dnia 11 czerwca 2015 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1 218,29 zł od dnia 11 lipca 2015 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 829,46 zł od dnia 11 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1 385,78 zł od dnia 11 września 2015 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 1 175,26 zł od dnia 11 października 2015 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1 281,78 zł od dnia 11 listopada 2015 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 904,93 zł od dnia 11 grudnia 2015 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1 163,00 zł od dnia 11 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1 111,65 zł od dnia 11 lutego 2016 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 961,55 zł od dnia 11 marca 2016 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 803,84 zł od dnia 11 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 798,23 zł od dnia 11 maja 2016 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 623,81 zł od dnia 11 czerwca 2016 r. do dnia zapłaty
- od kwoty 753,12 zł od dnia 11 lipca 2016 r. do dnia zapłaty
- od kwoty 987,10 zł od dnia 11 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty
- od kwoty 746,45 od dnia 11 września 2016 r. do dnia zapłaty

wraz z odsetkami ustawowymi od dodatku do wynagrodzenia liczonymi w następujący sposób:

- od kwoty 549,82 zł od dnia 12 listopada 2013 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 576,10 zł od dnia 11 grudnia 2013 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1 235,09 zł od dnia 11 stycznia 2014 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 314,68 zł od dnia 11 lutego 2014 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 577,29 od dnia 11 marca 2014 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 899,80 zł od dnia 11 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 439,48 zł od dnia 11 maja 2014 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 495,31 od dnia 11 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 855,00 od dnia 11 lipca 2014 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 541,85 zł od dnia 11 sierpnia 2014 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 485,00 zł od dnia 11 września 2014 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1 012,12 zł od dnia 11 października 2014 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 523,73 zł od dnia 12 listopada 2014 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 469,91 zł od dnia 11 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 656,46 zł od dnia 11 stycznia 2015 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 487,08 od dnia 11 lutego 2015 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 271,67 zł od dnia 11 marca 2015 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 759,85 zł od dnia 11 kwietnia 2015 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 490,87 zł od dnia 11 maja 2015 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 500,83 zł od dnia 11 czerwca 2015 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1 108,93 zł od dnia 11 lipca 2015 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 319,02 zł od dnia 11 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 546,88 zł od dnia 11 września 2015 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 631,25 zł od dnia 11 października 2015 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 492,99 od dnia 12 listopada 2015 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 366,67 zł od dnia 11 grudnia 2015 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1 188,69 od dnia 11 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 414,26 zł od dnia 11 lutego 2016 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 353,97 zł od dnia 11 marca 2016 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 720,26 zł od dnia 11 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 549,53 zł od dnia 11 maja 2016 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 231,04 zł od dnia 11 czerwca 2016 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 518,94 zł od dnia 11 lipca 2016 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 352,98 zł od dnia 11 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 849,52 zł od dnia 11 września 2016 r. do dnia zapłaty.

W pozostałym zakresie Sąd Rejonowy oddalił powództwo; zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 4 590,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, nadał rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 4 259,00 zł oraz nakazał pobrać od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Z. kwotę 4 042,34 zł.

Sąd Rejonowy ustalił, że powód w okresie objętym żądaniem pozwu zatrudniony był u pozwanej w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku starszego inspektora o specjalności elektrycznej pod ziemią w zespole (...). Stosunek pracy ustał 28 września 2016r. na mocy porozumienia stron, w związku z przejściem na emeryturę. Powód na swoją prośbę pracował głównie na zmianie nocnej. Sporadycznie pracował na zmianie B.

Sąd I instancji ustalił, że powód, jako starszy inspektor o specjalności elektrycznej pod ziemią w zespole (...) – do pracy na zmianę nocną C rozpoczynając się zjazdem o godzinie 21:30 przychodził około godziny 20:30. Swoją pracę rozpoczynał od odebrania raportu z poprzedniej zmiany. O godzinie 20:45 dzwonił z raportem do głównego inżyniera BHP, co średnio zajmowało mu około 10 minut, w czasie rozmowy w zależności od potrzeb otrzymywał polecenia udania się na dół kopalni, kontroli stanowisk pracy lub pracy z dokumentacją. Następnie udawał się na odprawę, która zaczynała się o 21:00. W czasie odprawy udzielał szkoleń osobom z dozoru, zapoznawał je z częstotliwością wypadków, odprawa trwała od 5 do 20 minut. Po zakończeniu zmiany o godzinie 5:00 pozostawał w pracy do około 5:40 – 5:45,

kiedy to składał swojemu szefowi raport. Po zdaniu raportu pakował się i udawał się do domu. Powód miał obowiązek wykonania w ciągu miesiąca około 12 zjazdów

Zgodnie z ustaleniami Sądu I instancji, jeżeli powód nie przyszedłby wcześniej do pracy nie byłby w stanie wywiązać się ze swoich obowiązków i mogłyby być wyciągnięte wobec niego konsekwencje służbowe. Nie jest możliwe prowadzenie ruchu bez wiedzy o tym, co się działo na poprzednich zmianach.

Dalej Sąd Rejonowy wskazał, że pozwana prowadziła rejestr czasu pracy (...). Pracownicy zaopatrzeni byli w dyskietki, które wprowadzali do czytników przy wejściach służbowych pracownicy dołowi dodatkowo korzystali z czytników szybowych przy zjeździe i wyjeździe. Powód rejestrował wejście i wyjście zgodnie z rzeczywistym czasem wykonywania obowiązków na rzecz pracodawcy. Za dodatkową pracę na powierzchni powód nie otrzymywał żadnego wynagrodzenia. Praca ta nie była wykonywana w warunkach szkodliwych lub uciążliwych dla zdrowia. Przełożeni powoda wiedzieli, że pracuje on w ponadnormatywnym czasie pracy, gdyż taka była organizacja pracy na kopalni

Następnie Sąd I instancji ustalił, że u pozwanej obowiązuje zarządzenie Dyrektora Kopalni O/ KWK (...)/2015 z 20 marca 2015 r. regulujące zasady przestrzegania normatywnego czasu pracy przez pracowników kopalni. W zarządzeniu ustalono, że tygodniowy czas pracy łącznie z godzinami nadliczbowymi nie może przekraczać 48 godzin tygodniowo, pracownikowi przysługuje prawo do 11 godzin nieprzerwanego odpoczynku, liczba godzin nadliczbowych w ciągu roku nie może przekroczyć 150 godzin w roku kalendarzowym. Zgodnie z tym, za pracę w godzinach nadliczbowych pracownikowi przysługuje oprócz normalnego wynagrodzenia, dodatek w wysokości określonej w art. 151¹ kp lub czas wolny. W §2 zarządzenia zobowiązano kierowników działów do sporządzania wykazów pracowników zatrudnionych w godzinach nadliczbowych i wskazano, że wykazy będą podstawą zaliczenia godzin nadliczbowych. W treści zarządzenia zastrzeżono, że system (...) będzie systemem wyłącznie pomocniczym, służącym między innymi do ewidencjonowania pracowników przebywających na terenie kopalni, natomiast nie może on być podstawą do zaliczenia godzin nadliczbowych. Również w uprzednio obowiązującym zarządzeniu Nr (...) Dyrektora (...) Oddziału KWK (...) Dyrektora ds. Pracy Oddziału KWK (...) ustalono, że zaliczenie godzin nadliczbowych odbywać będzie się w oparciu o wykazy sporządzane przez kierowników działów.

Wreszcie, Sąd I instancji ustalił, że w okresie od 1 października 2013r. do 31 sierpnia 2016r. powód przepracował ponad obowiązujące go normy czasu pracy 1 717 godzin i 20 minut, z czego za 5 godzin i 16 minut przysługiwał powodowi dodatek 50 % stawki zasadniczego wynagrodzenia a za 1712 godzin i 4 minuty powodowi przysługiwał dodatek w wysokości 100% stawki wynagrodzenia zasadniczego, w tym 1 254 godziny i 34 minut stanowią dobowe godziny nadliczbowe oraz 457 godzin 30 minut średniotygodniowe godziny nadliczbowe. Wobec powyższego powodowi przysługiwało dodatkowe wynagrodzenie w kwocie 60.220,94 zł brutto.

Sąd Rejonowy poczynił ww. ustalenia w zakresie czasu pracy powoda w oparciu o zapisy z systemu (...), które zostały potwierdzone zeznaniami świadków i powoda. W zakresie wyliczenia wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych Sąd Rejonowy oparł się na wyliczeniach biegłego M. L. zawartych w opinii pisemnej z 30 czerwca 2017r., którą Sąd uznał za miarodajną do ustalenia należnego powodowi wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych.

Sąd I instancji oddalił wniosek strony pozwanej o przeprowadzenie dowodu z opinii uzupełniającej zawarty w piśmie z 18 sierpnia 2017 r. stojąc na stanowisku, że wyjaśnienia zawarte w opinii z 30 czerwca 2017r. są wystarczające do wydania rozstrzygnięcia w niniejszym postępowaniu, jednocześnie Sąd uznał, za bezzasadne zarzuty strony pozwanej dotyczące liczenia czasu pracy powoda od jego wejścia do wyjścia z terenu kopalni, a to z uwagi na zapisy systemu (...) jak i treść zeznań świadków K. B. i świadka B. G..

Co do zarzutu strony pozwanej dotyczącego odliczenia od czasu pracy powoda na każdej zmianie 45 minut jako czasu potrzebnego na przygotowanie się do pracy i kąpiel po zmianie, Sąd I instancji uznał, że jest to czas, w którym pracownik pozostaje w dyspozycji pracodawcy oraz że są to czynności podejmowane w celu wykonania powierzonych pracownikowi obowiązków i winny być zaliczane do czasu pracy powoda.

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd Rejonowy uznał, że roszczenie powoda zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

Sąd I instancji wskazał, że obowiązujące u strony pozwanej akty prawne o charakterze zakładowym w sposób niebudzący wątpliwości zaliczają stanowiska pracy zajmowane w spornym okresie przez powoda do stanowisk pracy pod ziemią. Powyższe znalazło również odzwierciedlenie w nazwach stanowisk. Zgodnie z regulaminem pracy czas pracy powoda wynosił 7,5 godzin na dobę oraz 37,5 godzin na tydzień przy pięciodniowym tygodniu pracy. Kodeks pracy przewiduje możliwość skrócenia czasu pracy poniżej określonych norm. Taka możliwość dotyczy pracy wykonywanej w szczególnie uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia warunkach. Praca w takich warunkach w zależności od nasilenia czynników szkodliwych trwa krócej od powszechnie obowiązującej dobowej lub tygodniowej normy czasu pracy (art. 145 k.p.). Zdaniem Sądu I instancji jest to normalny czas pracy ze wszystkimi tego konsekwencjami.

Sąd I instancji zaznaczył, że powód pracował ponad tę normę, co wykazane zostało wydrukami (...), zeznaniami świadka oraz powoda. Pozwana stała na stanowisku, że powód nigdy wcześniej nie zgłaszał i nie udokumentował pracy w godzinach nadliczbowych. Tymczasem zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa pracy oraz regulaminem pracy obowiązującym u pozwanej powód faktycznie przekraczał zarówno normę dobową, jak i tygodniową, a pozwana nie zgłosiła żadnego wniosku dowodowego celem wykazania, że powód nie pracował dłużej niż obowiązujące go normy czasu pracy.

Następnie Sąd I instancji podniósł, że §16 regulaminu pracy stanowi, że praca wykonywana ponad normy czasu pracy określone w §15 stanowi pracę w godzinach nadliczbowych. Natomiast regulacja zawarta w §16 ust. 1 wskazuje, że praca w godzinach nadliczbowych jest dopuszczalna tylko w razie konieczności prowadzenia akcji ratowniczej dla ochrony życia lub zdrowia ludzkiego albo dla ochrony mienia lub usunięcia awarii lub w razie szczególnych potrzeb kopalni. Postępowanie dowodowe wykazało, że powód pracował ponad obowiązującą go normę w związku ze szczególnymi potrzebami pracodawcy. Praca powoda była tak zorganizowana, że przed przejęciem zmiany powód musiał przygotowywać się do niej przez zapoznawanie się z aktualną sytuacją w kopalni. Ponadto również po wyjeździe na powierzchnię powód miał szereg dodatkowych obowiązków udział w odprawie i pisanie poleceń dla następnych zmian.

Sąd Rejonowy zważył ponadto, że powód nie należał do kategorii osób wymienionych w art. 151⁴ §1 kp ponieważ nie kierował jednoosobowo zakładem pracy, nie był zastępcą takiej osoby, nie wchodził w skład organu kolegialnego zarządzającego zakładem pracy i nie był głównym księgowym, nie był także kierownikiem wyodrębnionej jednostki organizacyjnej.

Sąd I instancji podkreślił, że powód musiał być obecny w pracy wcześniej, aby przygotować pracę dla następnych zmian oraz musiał zostać dłużej po zakończeniu zmiany. Polecenie pracy w godzinach nadliczbowych, powód otrzymał poprzez ustalenie przez pozwaną zakresu obowiązków i organizację pracy.

Sąd Rejonowy zaznaczył, że powód wprawdzie nie otrzymał bezpośredniego polecenia pozostawiania po godzinach pracy czy też wcześniejszego przyścia do pracy, ale taka była praktyka przyjęta na kopalni i zachowanie powoda było akceptowane przez jego przełożonych. Nadto wskazał, że to na pracodawcy ciąży obowiązek takiego zorganizowania pracy, aby pracownik mógł wykonać powierzone mu obowiązki w normatywnym czasie pracy. Tymczasem z zeznań wszystkich przesłuchanych w sprawie świadków wynika, że powód nie był w stanie wykonać powierzonych im zadań w ciągu 7,5 godziny dziennie, gdyż część zadań zmuszony był wykonywać na powierzchni przed i po zjeździe na dół kopalni.

W związku z powyższym, Sąd I instancji zasądził na rzecz powoda kwotę wynikającą z wyliczenia biegłego M. L. zawartego w opinii pisemnej z 30 czerwca 2017r. i orzekł jak w punkcie pierwszym wyroku oddalając w pkt 2 wyroku powództwo ponad kwotę wynikającą z wyliczenia biegłego.

O odsetkach ustawowych Sąd I instancji orzekł na podstawie art. 481 §1 k.c. w zw. z art. 300k.p.

Wyrokowi Sąd I instancji nadał rygor natychmiastowej wykonalności na podstawie art. 477² § 1 k.p.c.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd I instancji orzekł na podstawie art. 100 kpc. biorąc pod uwagę fakt, że powód wygrał proces w 85%, a przegrał w 15%. W związku z powyższym Sąd I instancji nakazał pozwanej zapłacić powodowi koszty zastępstwa procesowego w kwocie 4 590zł w zw. z §9 ust. 1 pkt. 2 w zw. z §2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 listopada 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. (Dz.U. 2015, poz. 1800, ze zm.)

O kosztach sądowych Sąd I instancji orzekł na mocy art. 100 kpc oraz art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, nakazując pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa opłatę od pozwu od uiszczenia, której powód był zwolniony oraz wydatki poniesione na opinie biegłego w łącznej kwocie 4 042,34 zł.

Apelację od powyższego wyroku wywiodła pozwana. Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego tj.:

a) art. 128 § 1 k.p. w związku z art. 151 § 1 i art. 80 k.p. przez wadliwe uznanie, że czas pracy powoda rozpoczynał się z momentem wejścia na teren zakładu pracy do czasu opuszczenia terenu zakładu i w tym czasie powód wykonywał pracę, gdy tymczasem system elektronicznej kontroli wejścia i wyjścia z zakładu pracy (miejsca pracy) potwierdza jedynie czas obecności pracownika w miejscu pracy, na który mogą się składać okresy pozostawania w dyspozycji pracodawcy w normalnych godzinach pracy, praca w godzinach nadliczbowych, a także czas niewliczany do czasu pracy, jak np. czas pozostawania w zakładzie pracy w oczekiwaniu na dogodny ze względów komunikacyjnych moment wyjścia z pracy, czas przebrania się, korzystania z łaźni, spożywania posiłków, itd.

b) art. 128 § 1 k.p. w związku z art. 151 § 1 i art. 80 k.p. poprzez błędne uznanie, iż od wejścia na teren zakładu pracy, aż do wyjścia z zakładu pracy powód wykonywał wyłącznie obowiązki służbowe, w sytuacji w której podejmował również inne czynności nie związane z pracą lub pozostawał wyłącznie w dyspozycji pracodawcy za co dodatkowe wynagrodzenie nie przysługuje.

c) art. 151¹ § 1 i art. 80 k.p. przez wadliwe uznanie, że powód winien otrzymać wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych wynikające z jego osobistego zaszeregowania, podczas gdy jednocześnie sąd oparł się na ustaleniu, że ewentualna praca w godzinach nadliczbowych odbywała się na powierzchni, zatem wynagrodzenie powinno być liczone jak dla pracownika powierzchni, a nie dla pracownika dołowego.

d) art. 481 k.c. w zakresie naliczenia odsetek od poszczególnych należności począwszy od 11- stego każdego miesiąca, w sytuacji kiedy dopiero rozszerzenie powództwa w dniu 16.10.2017 r. pozwoliło na określenie wysokości należności jakich żąda powód i daty ich wymagalności.

2. naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało wpływ na treść orzeczenia, tj.:

a) art. 3 k.p.c. w zw. z art. 207 § 6 k.p.c.

- poprzez pominięcie wniosku pozwanej o przeprowadzenie opinii biegłego uwzględniającej założenie, że od czasu pracy powoda na każdej zmianie należy odliczyć co najmniej 45 minut jako czas potrzebny na przygotowanie do pracy i kąpiel po zmianie, pomimo że pozwana już w odpowiedzi na pozew zgłosiła zarzut, iż nie wszystkie czynności powoda, które wykonywał po przekroczeniu bramy zakładu powinny być uwzględnione w czasie pracy;
- poprzez przyjęcie jako podstawy wyliczenia ilości nadgodzin czasu przebywania przez powoda na terenie zakładu pracy, na podstawie druków (...), co nie potwierdza, iż przez cały czas powód świadczył pracę na rzecz pozwanej;

- poprzez pominięcie zarzutu pozwanej, iż wynagrodzenie wypłacone powodowi wypłacone było jak za 8 godzin pracy, a tym samym ewentualne wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych winno być liczone powyżej 8 godzin a nie 7,5;

b) art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c.

- poprzez brak wszechstronnej analizy zebranego materiału dowodowego i przekroczenie granic swobodnej oceny, polegające na dokonaniu ustaleń sprzeczny ze wskazaniami wiedzy i logiki w sposób selektywny, skutkujące dokonaniem nietrafnych ustaleń co do czasu pracy powoda w spornym okresie w którym powód miał pracować ponad obowiązujące go normy czasu pracy, gdy tymczasem z własnej woli stawił się w pracy wcześniej niż planowana godzina rozpoczęcia pracy i w tym czasie nie wykonywał pracy przez cały czas od wejścia na teren kopalni, jak i po wyjeździe na powierzchnię;
- poprzez wskazanie w treści uzasadnienia wyroku, iż zeznania świadków potwierdzały, iż powód od momentu wejścia na teren zakładu pracy aż do wyjścia z niego wykonywał pracę, w sytuacji kiedy, podczas gdy zasady logiki wskazują, że nie jest możliwe aby cały czas powód poświęcał na pracę, bez odliczenia nawet kilkunastu minut na cele osobiste.
- poprzez uznanie za całkowicie wiarygodne zeznania świadków, w szczególności K. B., pomimo faktu iż występowała on również przed tut. Sądem, jako powód w sprawie o identycznym stanie faktycznym i przedmiocie. Taka sytuacja z góry budzi wątpliwości co do ewentualnej rzetelności i bezstronności zeznań świadka, lub co najmniej powinna stanowić o negatywnej ocenie złożonych przez niego zeznań.
- poprzez przyjęcie za podstawę rozstrzygnięcia wadliwej opinii biegłego, który nie wskazał wyraźnie czy w wyliczeniach uwzględnił czas wolny udzielony pracownikowi w zamian za godziny przepracowane w soboty, niedziele I święta oraz nie dokonał odliczenia wynagrodzenia za pracę w te dni, a ponadto jak wskazano wyżej, biegły dokonał wyliczenia wynagrodzenia jak dla pracownika zatrudnionego pod ziemią, podczas gdy sąd wskazał że czynności były wykonywane na powierzchni.

3. Ponadto pozwana zgłosiła zarzut przedawnienia części roszczeń w związku z rozszerzeniem powództwa przez powoda w dniu 6 grudnia 2017 r. Pozwana podniosła, że zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z 16 listopada 2010 r. (sygn. akt) I PK 79/10 pozew, w którym powód (świadomie lub nieświadomie) nie wystąpił z całym przysługującym mu w stosunku do pozwanego żądaniem nie przerywa biegu przedawnienia co do tej części roszczenia w znaczeniu materialnoprawnym, która pozostała poza żądaniem tego pozwu. Wskazała, że powód dokonał modyfikacji powództwa w piśmie, które doręczono pozwanej w dniu 16 października 2017 r. Sąd Najwyższy stwierdził, że przerwanie biegu przedawnienia (art. 295 § 1 k.p.) dotyczy tej części roszczenia w znaczeniu materialnoprawnym, która została zgłoszona - w pozwie lub w piśmie rozszerzającym powództwo - zarówno co do samego żądania (art. 187 § 1 pkt 1 k.p.c.), jak i jego podstawy faktycznej (art. 187 § 1 pkt 2 k.p.c.). Wobec powyższego część roszczeń zgłoszonych w piśmie procesowym uległa przedawnieniu, a to roszczenia za okres od listopada 2013 r. do października 2014 r. uległy przedawnieniu.

Mając na uwadze powyższe, pozwana wniosła o:

1. zmianę punktu 1, 3,4 oraz 5 zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości,
2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych w obu instancjach;

ewentualnie o:

1. uchylenie punktu 1,3,4,5 wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania,

2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych w obu instancjach.

Niezależnie od powyższego, pozwana wniosła na podstawie art. 241 kpc w zw. z art. 382 kpc o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego z zakresu wynagrodzeń celem wyliczenia potencjalnych należności powoda:

- uwzględniając zarzut przedawnienia wskazany przez pozwaną,
- uwzględniając okoliczność, że powodowi wynagrodzenie było wypłacone za 8 godzin pracy,
- uwzględniając konieczność pominięcia czasu niezbędnego do dokonania czynności niezwiązanych z pozostawaniem przez pracownika do dyspozycji pracodawcy na zmianę oraz z uwzględnieniem czasu wolnego udzielonego w zamian za pracę w godzinach nadliczbowych oraz wypłaconego wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, z pominięciem dodatku szkodliwego w przypadku pracy na powierzchni.

W odpowiedzi na apelację, powód wniósł o jej oddalenie, zasądzenie od pozwanej na jego rzecz kosztów postępowania oraz o oddalenie wniosku o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu wynagrodzeń celem wyliczenia potencjalnych należności powoda.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej zasługiwała na częściowe uwzględnienie jedynie w zakresie zarzutu przedawnienia odsetek ustawowych za okres od listopada 2013 roku do sierpnia 2014 roku.

Zarzut przedawnienia roszczeń, jako zarzut oparty na przepisach prawa materialnego, może być zgłoszony w postępowaniu apelacyjnym (por wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 lipca 1999 r., II UKN 56/99, OSNAPiUS 2000 nr 22, poz. 829, z dnia 19 lipca 2001 r., II UKN 475/00, OSNP 2003 nr 8, poz. 210).

Pozwem wniesionym w dniu 2 listopada 2016 r. powód domagał się zasądzenia od pozwanej na jego rzecz wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 20 października 2016 roku. Dopiero pismem wniesionym w dniu 22 sierpnia 2017 roku rozszerzył żądanie domagając się zapłaty odsetek ustawowych od dnia 11 każdego miesiąca poczynając od listopada 2013 roku.

Po myśli art. 118 kc w zw z art. 300 kp, termin przedawnienia dla roszczeń o świadczenia okresowe wynosi 3 lata.

Nadanie pisma rozszerzającego powództwo w placówce pocztowej w dniu 22 sierpnia 2017 roku, przerwało bieg terminu przedawnienia żądania zapłaty odsetek ustawowych za okres od września 2014 roku.

Jak zauważył Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 stycznia 2007 r. (III PK 90/06, OSNP 2008 nr 11-12, poz. 155) do czynności, których dokonanie przerywa bieg przedawnienia należą w szczególności wytoczenie powództwa przed sądem albo rozszerzenie powództwa w toku postępowania (decyduje przy tym data wniesienia pozwu do sądu lub data wniesienia pisma procesowego zawierającego rozszerzenie powództwa). Zarzut przedawnienia podniesiony przez pozwaną za okres wrzesień i październik 2014 roku był zatem nieuzasadniony. To nie data doręczenia pisma rozszerzającego żądanie pozwu stronie pozwanej przerwała bieg terminu przedawnienia ale data jego wniesienia.

Mając na uwadze powyższe, przedawnieniu uległo żądanie powoda zapłaty odsetek ustawowych od 11 dnia każdego miesiąca w okresie od listopada 2013 roku do sierpnia 2014r i w tym zakresie na mocy art. 386 § 1 pkc wyrok Sądu I instancji został częściowo zmieniony, a odsetki ustawowe za ten okres zasądzone zostały od 20 października 2016 roku tj daty wskazanej pierwotnie w pozwie. W pozostałym zakresie powództwo o zapłatę odsetek ustawowych zostało oddalone.

Apelacja pozwanej w pozostałej części okazała się nieuzasadniona.

Sąd pierwszej instancji poczynił prawidłowe ustalenia odnośnie stanu faktycznego i dokonał prawidłowej oceny prawnej. W konsekwencji, Sąd Okręgowy oceniając jako prawidłowe ustalenia faktyczne i rozważania prawne dokonane przez Sąd pierwszej Instancji, uznał je za własne, co oznacza, iż zbędnym jest ich szczegółowe powtarzanie w uzasadnieniu wyroku Sądu Odwoławczego.

Prawidłowo Sąd I instancji ustalił, że w spornym okresie powód świadczył pracę w godzinach nadliczbowych, a czas pracy powoda obrazują wydruki z systemu rejestrującego czas pracy - w skrócie (...), od momentu odbicia karty przy wejściu na teren kopalni do momentu odbicia karty przy wyjściu z terenu kopalni. Strona pozwana w toku procesu w żaden sposób nie wykazała by powód po wejściu na teren zakładu pracy nie wykonywał pracy. Sąd I instancji natomiast szczegółowo ustalił jakie czynności związane z pracą powód musiał wykonać po przyjeździe do pracy, a przed zjazdem oraz po wyjeździe a przed wyjściem z pracy. Ciężar zaprzeczenia faktom z których powód wywodził swoje roszczenie spoczywał na stronie pozwanej. Należy podkreślić, że na pracodawcy spoczywa obowiązek ewidencjonowania czasu pracy pracowników i jeśli pracodawca powziął wątpliwości co do rzeczywistego czasu pracy powoda, powinien podjąć działania zmierzające do jego skorygowania. Pozwana nie złożyła żadnych wniosków dowodowych zmierzających do wykazania, że powód po wejściu na teren zakładu nie wykonywał pracy, a zarzuty przez nią podnoszone są ogólne i opierają się wyłącznie na hipotetycznym założeniu, że pracownik po wejściu na teren zakładu pracy poświęca czas także na sprawy osobiste.

W wyroku z dnia z dnia 18 stycznia 2005 r. (II PK 151/04) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że dla celów ustalenia czasu pracy, nie jest brany wyłączenie czas faktycznego jej świadczenia. Nie jest przecież tak, że każda przerwa w rzeczywistym świadczeniu pracy jest odliczana od czasu jej wykonywania. Czasem wykonywania pracy w rozumieniu art. 151 kp, jest nie tylko czas faktycznego świadczenia pracy, ale także okresy przerw w jej wykonywaniu zaliczanych do czasu pracy. Nie można utożsamiać pojęcia wykonywania pracy tylko z jej faktycznym świadczeniem. Zwrot ten ma znaczenie prawne. Jednym z mierników ilości wykonywanej pracy- najszerzej stosowanym – jest czas pracy. Z definicji czasu pracy wynika, że jest nim czas pozostawania w dyspozycji pracodawcy w zakładzie pracy lub w innym miejscu wyznaczonym do wykonywania pracy (art. 128 § 1 kp).

Wbrew zarzutom apelacji, do czasu pracy pracownika należy wliczać nie tylko czynności polegające na wykonywaniu pracy w ścisłym tego słowa znaczeniu, lecz także czynności, które pracownik musi wykonać, aby pracę rozpocząć i ją zakończyć. Również konieczność wykąpania się i przebrania po pracy wiązała się ze specyfiką pracy powoda i z warunkami pracy panującymi pod ziemią. Wykonanie wymienionych czynności przez powoda powinno odbyć się w czasie pracy, czyli mieścić się w ustalonych godzinach pracy. Prawidłowo zatem Sąd Rejonowy zaliczył do czasu pracy czynności takie jak: przebranie się w ubranie robocze i kąpiel.

Z zebranego przez Sąd I instancji materiału dowodowego wynika, że powód po przyjeździe do pracy pozostawał w dyspozycji pracodawcy i czynności które wykonywał były ściśle związane z jego pracą, zakresem obowiązków nałożonym przez pracodawcę. Gdyby powód stawał się do pracy równocześnie z formalnym rozpoczęciem zmiany, nie byłby w stanie zrealizować w prawidłowy sposób obowiązków pracowniczych.

Wbrew zarzutom apelacji dokonując oceny dowodów, Sąd Rejonowy nie naruszył art. 233 § 1 kpc. Zarzut naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. byłby skuteczny wówczas, gdyby apelująca wykazała uchybienie podstawowym regułom służącym ocenie wiarygodności i mocy dowodowej poszczególnych dowodów, tj. regułom logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2005 r. w sprawie III CK 314/05 opublikowany lex nr 172176). Ocena mocy i wiarygodności dowodów przeprowadzona w pisemnym uzasadnieniu orzeczenia, mogłaby być skutecznie podważona w postępowaniu odwoławczym tylko wówczas, gdyby wykazano, że zawiera błędy logiczne, wewnętrzne sprzeczności, jest niepełna itp. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 31 sierpnia 2005 r. w sprawie I ACa 456/05 opublikowany lex nr 177026).

Sam fakt, iż jeden ze świadków jest stroną postępowania o zapłatę wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, nie deprecjonuje automatycznie jego zeznań. Zeznanie świadka K. B. znalazły potwierdzenie w

pozostałym materiale dowodowym zebrany przez Sąd I instancji, korelowały z zeznaniami świadka B. G. oraz zeznaniami powoda. Przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów nie została skutecznie podważona.

Niezasadny jest również zarzut pozwanej, zgodnie z którym wynagrodzenie powoda za pracę w godzinach nadliczbowych powinno być liczone po przekroczeniu 8 godzin pracy- jak dla pracownika powierzchni, a nie pracownika dołowego.

Stanowisko zajmowane przez powoda – starszego inspektora o specjalności elektrycznej pod ziemią, jest - jak sama nawa wskazuje - stanowiskiem pracy zaliczonym do stanowisk pracy pod ziemią i zgodnie z aktami prawnymi o charakterze zakładowym obowiązującymi u poprzednika prawnego strony pozwanej, czas pracy na takim stanowisku został, stosownie do treści art. 145 k.p. skrócony poprzez obniżenie ogólnych norm czasu pracy. Nie zmienia tego fakt, iż część obowiązków służbowych powód wykonywał na powierzchni. Powołane przepisy zakładowe regulujące czas pracy pracowników stanowią o pracownikach zatrudnionych pod ziemią, a nie wykonujących pracę pod ziemią.

Nie można również zgodzić się ze stroną pozowaną, że wypłata powodowi wynagrodzenia jak za 8 godzin, uzasadniała naliczenie ewentualnego wynagrodzenia za prace w godzinach nadliczbowych powyżej 8 godzin. Pozwana miała obowiązek wypłacać powodowi wynagrodzenie jak za 8 godzin pracy, bowiem powód pracował w pełnym wymiarze czasu pracy, a norma dobową 7,5 godziny dotyczyła czasu pracy i nie mogła obniżać wynagrodzenia powoda. Skrócenie czasu pracy powoda wynikało z zatrudnienia w warunkach szczególnie uciążliwych i szkodliwych. Przyjęcie, że powodowi należało się wynagrodzenie za 7,5 godziny oznaczałoby, że powód byłby gorzej traktowany niż pracownicy pracujący w innych systemach czasu pracy i poniósłby konsekwencje finansowe za obniżenie normy dobowej. Brak zatem podstaw do przyjęcia, że wynagrodzenie za pół godziny stanowiło zapłatę za czynności wykonywane ponad obowiązującą pracownika dobową normę czasu pracy.

Prawidłowo zatem Sąd I instancji oddalił wniosek pozwanej o przeprowadzenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego sądowego, albowiem założenia które legły u podstaw wydania opinii, a które określone zostały szczegółowo w tezie dowodowej - były właściwe. Z tych przyczyn Sąd Okręgowy nie uwzględnił tego wniosku również w postępowaniu apelacyjnym.

Biegły sądowy prawidłowo wyliczył liczbę godzin nadliczbowych dobowych i średniotygodniowych. Wbrew zarzutom apelacji sporządził zestawienie czasu pracy z uwzględnieniem powodów nieobecności powoda w pracy, w tym dni wolnych za prace w soboty niedziele i święta, które rozliczają godziny nadliczbowe, co opisał w uwagach do tabeli nr 1.1-1.2, a co odzwierciedla zestawienie przepracowanych przez powoda godzin nadliczbowych. Kodem 20 biegły oznaczył dni wolne za prace w soboty, a kodem 21 dni wolne za pracę w niedziele i święta. Zaznaczyć należy, że pozwana udzielając powodowi czasu wolnego za przepracowane godziny nadliczbowe rozliczyła wyłączenie godziny nadliczbowe przypadające w soboty, niedziele i święta, natomiast nie rozliczyła godzin nadliczbowych objętych żądaniem, przypadających po przekroczeniu normy czasu pracy wynoszącej 7,5 godziny również w dni wolne i święta.

Mając na uwadze powyższe, w pozostałym zakresie na mocy art. 385 k.p.c. oddalono apelację jako bezzasadną.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono po myśli art. 98 kpc w zw. z art. 99 kpc oraz w oparciu o § 9 ust.1 pkt. 2 w zw z §2 pkt 6 i § 10 ust 1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz.1668).

(-) SSR del Magdalena Kimel (spr) (-) SSO Małgorzata Andrzejewska (-) SSO Patrycja Bogacińska- Piątek

Sędzia Przewodniczący Sędzia